

החלטת רשות מספר 1 (1284) מישיבה 547 מיום 3.9.2018

עקרונות ראשוניים לאסדרה תחרותית לאתר אלון תבור

בתוקף סמכותה לפי חוק משק החשמל, התשנ"ו – 1996 ויתר סמכויותיה על פי דין, ובהתאם להחלטת ממשלה 3859 מיום 3 ביוני 2018 בנושא רפורמה במשק החשמל ושינוי מבני בחברת החשמל, מפרסמת בזה רשות החשמל עקרונות ראשוניים לאסדרה תחרותית לאתר אלון תבור. העקרונות הראשוניים אינם מחייבים, וההסדרה המלאה לאתר אלון תבור תקבע לאחר פרסום שימוע כדין.

א. אורך חיים נורמטיבי ותשלומי זמינות

- (1) הרשות תקבע לכל אחד מהמתקנים באתר אורך חיים הנדסי נורמטיבי (להלן: "אורך החיים") ותשלומי זמינות לכל קילוואט זמין. בעל האתר יהיה זכאי לתשלומי הזמינות למשך כל אורך החיים שנקבע למתקן.
 - i. בקביעת תעריפי הזמינות למחז"ם וליחידות הסולר הרשות תביא בחשבון את העלויות הקבועות ואת התועלת המשקית מהפעלת המתקנים עד לתום אורך חייהם ההנדסי.
 - ii. בקביעת תעריף הזמינות למתקנים החדשים תובא בחשבון בנוסף גם הערכת עלות ההקמה הצפויה.
- (2) תעריפי הזמינות יוצמדו למדדי מחירים לצרכן. הרשות שוקלת לאפשר הצמדה למט"ח ולאפשר סלי הצמדה משתנים במועדים שיקבעו מראש על ידי הזוכה. כמו כן, הרשות שוקלת הגנה על ריביות הבסיס בתעריף הזמינות ליחידות היצור החדשות באתר.
- (3) תשלומי הזמינות ישולמו לכל קילוואט זמין בכל שעות השנה בהתאם לזמינות בפועל בכל שעה.
- (4) הרשות תשקול, טרם פרסום המכרז, קביעת קנס בגין אי-זמינות, בכל שעה שבה ההספק המותקן באתר לא יהיה זמין. מנגנון הקנס יבטא בין השאר גם את המשמעות של אי זמינות ההספק למשק החשמל.

ב. תכנית העמסה ותשלום עבור אנרגיה למחז"ם ולמתקנים החדשים באתר

- (1) כתנאי לתשלום הזמינות, הזוכה במכרז יידרש להציע הצעת מחיר ליצור אנרגיה למנהל המערכת בכל יום עבור יום המחרת. הצעת המחיר תוגבל בתקרה שתקבע הרשות לכל אחד מהמתקנים (להלן – "תקרת מחיר").
- (2) מנהל המערכת יקבע את תוכנית ההעמסה של כל מתקן בהתאם להצעת המחיר שהציע היצרן ולמאפיינים הטכניים של המתקן. מנהל המערכת רשאי להשתמש במתקן גם לצורך רזרבה סובבת.
- (3) מתקן שהועמס על ידי מנהל המערכת יהיה זכאי לתשלום בגובה מחיר השוק שיקבע לאנרגיה בכל חצי שעה, ובלבד שהתשלום אינו עולה על תקרת המחיר שנקבעה למתקן.
- (4) תקרת המחיר ואופן הצמדתה יקבעו מראש.

- (5) הרשות תקבע מנגנון להתחשבנות בגין סטיות יצור. מנגנון הסטיות יבטא את העלות למשק בגין הסטייה.
- (6) הרשות תקבע מנגנוני פיצוי לזוכה, בין היתר, למצבים הבאים:
- i. הפסדים הנגרמים לזוכה במצב בו הועמס חלקית או לא הועמס כלל בשל החלטת מנהל המערכת להקצות את ההספק לרזרבה טובבת.
 - ii. הפסדים הנגרמים לזוכה כתוצאה מעבודתו מחוץ לסדר ההעמסה, כלומר העמסתו כאשר הצעת המחיר שלו גבוהה ממחיר השוק.
 - iii. הפסדים הנגרמים לזוכה כתוצאה מעבודה במשטר LFC (Load Frequency Control). מנגנון זה יפורסם בשלב מאוחר יותר.

ג. הסכמי גז

- (1) בהתאם לעקרון של מכירת האנרגיה באופן תחרותי בשוק הסיטונאי, הזוכה לא יהיה מחויב לחתום על הסכם גז עם ספק גז והרשות לא תכיר באופן ישיר במחיר הגז בחוזה או בעלויות הנובעות מהתחייבות רכישת הגז בהסכמי הגז (Take or Pay).
- (2) הרשות תשקול בהמשך לקבוע הסדרה אשר תאפשר לחברת החשמל למכור עודפי גז ליצרני חשמל, בהתאם לכללים שיקבעו.
- (3) במצבים בהם קיימת מגבלת הספקת גז למשק, יפעל מנהל המערכת להקצאת גז נוזלי וסולר ליצרנים על מנת לאפשר את ייצור החשמל במשק. ככל שהמתקן יחויב לפעול בסולר לפי הנחיות מנהל המערכת, הרשות תכיר בעלות העודפת.
- (4) בשעות בהן לא קיימת מגבלת קיבולת גז למשק החשמל, הזוכה יידרש להעמיד הספק זמין ליצור בגז או לחילופין להעמיד הספק זמין בסולר. בכל מקרה, בשעות אלו, תקרת המחיר לא תשתנה כתלות בסוג הדלק ששימש את היצרן.

ד. ביצוע עסקאות זמינות ואנרגיה

- (1) הזמינות וכלל האנרגיה של המחז"מ ושל ההספק הנוסף שיוקם ימכרו למנהל המערכת בלבד ולא תתאפשר עסקה ישירה למכירת אנרגיה ו/או זמינות בין הזוכה באתר לבין מספקים.
- (2) הרשות מתכננת לאפשר רכישת אנרגיה ו/או זמינות ממנהל המערכת על ידי מספקים עצמאיים, כך שבפני הזוכה במכרז תיפתח האפשרות לתפקד בעתיד כמספק עצמאי או לבצע עסקאות גידור עם מספקים אחרים.

ה. עמידה בדרישות טכניות

- (1) על המתקנים החדשים שיוקמו באתר יחולו דרישות טכניות שיפורסמו טרם פרסום המכרז.
- (2) למחז"מ ולמתקני הסולר הקיימים באתר יקבעו דרישות טכניות בהתאם לבדיקות שיבצע מנהל המערכת למתקנים.

ו. תשלומים עבור אנרגיה למתקני הסולר באתר

- (1) למתקני היצור בסולר תקבע עלות יצור מפוקחת בהתאם לנצילות שתימדד על ידי מנהל המערכת, ובהתאם למחיר המוכר לסולר ולעלויות תפעול משתנות נוספות.
- (2) המתקנים יהיו זכאים לתשלום עבור כל קוט"ש שייוצר בהוראת מנהל המערכת.

ז. אמות מידה תומכות מימון

אמות מידה תומכות מימון יחולו על המתקנים הקיימים ועל ההספק הנוסף שיקום באתר אלון תבור.

ח. עקרונות רישוי

- (1) כל יחידת ייצור תקבל רישיון יצור נפרד.
- (2) משך הרישיון יקבע בהתאם לאורך החיים שיקבע ברישיון על ידי הרשות לכל מתקן.
- (3) הרשות עשויה לשקול הארכה של הרישיונות באתר. במקרה זה, המתקנים יפעלו בתקופת ההמשך לפי הסדרה שתקבע.
- (4) לא ינתן רישיון מותנה להספק החדש באתר.

ט. שמירת מקום ברשת

- (1) למתקנים הקיימים באתר ישמר מקום ברשת בהתאם להספק המותקן של כל מתקן ובהתאם לאורך החיים שתקבע הרשות למתקן. הרשות עשויה לשקול להאריך את אורך החיים של המתקנים בעתיד, ושמירת המקום ברשת תעודכן בהתאם.
- (2) להספק החדש באתר יקבע מועד להפעלה מסחרית. לזוכה באתר ישמר מקום ברשת בהתאם להספק הנדרש לצורך ההקמה.

י. מנגנון בחירת הזוכה

- (1) מתמודד יגיש הצעה עבור רכישת האתר.
- (2) ההצעות תוגשנה לחברת החשמל בהתאם להליך מכרזי שיפורסם וינוהל על ידה.

ביאורים להחלטה

רקע

1. החלטת הממשלה 3859 מיום 3 ביוני 2018 בנושא רפורמה במשק החשמל ושינוי מבני בחברת החשמל קובעת כי אתר אלון תבור יימכר בתוך 18 חודש ממועד ההחלטה. ההחלטה קובעת גם כי עיקרים ראשונים של אסדרה אשר תאפשר מכירה באופן יעיל ותחרותי יפורסמו על ידי

רשות החשמל בתוך שלושה חודשים מיום קבלת החלטת הממשלה, קרי עד ליום 3 בספטמבר 2018.

2. החלטה זו מפרטת את העקרונות הראשוניים של האסדרה שתחול על המתקנים באתר לאחר מכירתם.

3. במהלך חודש אוקטובר יפורסמו לשימוע ציבורי אמות מידה ולוחות תעריף למתקנים באתר אלון תבור. השימוע יובא להחלטה במליאת הרשות עד ל 3 בדצמבר 2018 בהתאם להחלטת הממשלה.

4. בכל מקרה של סתירה בין אמות המידה לבין העקרונות המפורסמים בהחלטה זו, יגברו אמות המידה.

5. בגיבוש העקרונות הנחו את הרשות השיקולים הבאים:

(1) למשק החשמל יש צורך בהספק נוסף, בפרט באזור הצפון. לכן האסדרה נועדה לעודד המשך הפעלה של המתקנים הקיימים כמו גם הקמה של הספק נוסף באתר. עידוד ההקמה ושימור המתקנים נעשה באמצעות קביעת תשלומי זמינות המשקפים את התועלת המשקית ממתקנים אלו.

(2) הרשות שואפת לקדם השתתפות יצרני חשמל בתחרות בשוק האנרגיה, ולכן העקרונות מבוססים על השתתפות היצרנים בשוק אנרגיה תחרותי. מכיוון שמנגנון שוק האנרגיה עדיין אינו מפותח דיו, העקרונות מגבילים בשלב זה את החשיפה לשוק האנרגיה באמצעות קביעת תקרת מחיר לאנרגיה מצד אחד ותשלום זמינות מצד שני.

(3) מזעור התערבות הרשות בפרמטרים תפעוליים הניתנים לאופטימיזציה על ידי היצרן, כגון איבודי הספק בגין טמפרטורה ואי-זמינות. ביחס לפרמטרים אלו, הרשות קובעת תשלום עבור כל קילוואט זמין והמציע ישקול בהצעת המחיר את ההכנסה הצפויה כתוצאה מהזמינות בפועל.

(4) מזעור המעורבות של הרשות בהכרה במחירי הגז ובמאפייני הסכמי הגז – הרשות מעוניינת שהיצרן יהיה חופשי להציע הצעת מחיר להעמסת המתקן ושלא יידרש להציג את מקור הגז או להביא את ההסכם לאישור הרשות.

5) העקרונות הראשוניים מבטאים את התפיסה המתגבשת ברשות החשמל לפיה הזמינות והאנרגיה של מתקני ייצור יימכרו למנהל המערכת בלבד והאסדרה לתחרות במקטע ההספקה תטופל בנפרד מהליך הקמת התחנות, כך ששוק המספקים יכיל מספקים שהם יצרנים כמו גם אפשרות למספקים עצמאיים.

תמונת מצב של אתר אלון תבור

- א. אתר אלון תבור ממוקם באזור התעשייה אלון תבור, צפון מזרחית לעפולה ודרום מזרחית לעיר נצרת. האתר נמצא בתחום המוניציפאלי של עמק יזרעאל ובתחום הוועדה המחוזית צפון.
- ב. השטח הכולל של האתר הוא כ- 113 דונם. שטח נוסף הצמוד לאתר הועבר למדינה במסגרת הסדר הנכסים.
- ג. מתוך השטח הכולל באתר, תבוצע הפרדת הצריכה בתחום"ש הקיים בתחומי האתר (בגודל של כ- 19 דונם) והוא יוותר בידיה של חברת החשמל.
- ד. הטבלה להלן מתארת פרטים כלליים על יחידות הייצור באתר:

פרמטר	יחידה	יחידת ייצור במחזור משולב	ט"ג תעשיית 1	ט"ג תעשיית 2
הספק מותקן MW		363	110	110
שנת הקמה		*2004	1991	1992
דלק עיקרי		גז טבעי	סולר	סולר
דלק משני		סולר	-	-

* המחז"מ מורכב מטורבינת גז שהוקמה בשנת 2004, ומסגירה קיטורית שהושלמה בשנת 2008.

ה. תשתיות גלויות:

- 1) **חיבור לרשת:** האתר כולל תחנה למיתוג והשנאה. הוצאת האנרגיה מהאתר נעשית על ידי 3 קווי 161 ק"ו. באתר קיימת יכולת הוצאת אנרגיה נוספת (מעבר ליחידות הייצור הקיימות) של כ- MW 230 על גבי קווי ה- KV 161 הקיימים.
- 2) **גז טבעי:** האתר מוזן מתחנת PRMS שנמצאת באזור התעשייה אלון תבור מחוץ לשטח תחנת הכוח ובצמידות אליו. לצורך הקמת הספק נוסף בגז טבעי בתחומי האתר תידרש הקמה של PRMS חדש בסמיכות ל PRMS הקיים. בעבר אושרה תכנית

סטטוטוריות למטרה זו אך ייתכן ויידרשו בה שינויים כתלות בקונפיגורציה והמתקנים שיוקמו באתר.

(3) **דלק לגיבוי:** האתר מוזן מצינור דלק מחוות המיכלים אלרואי. בנוסף, בתחום האתר קיימים 2 מיכלי סולר בנפח של כ- 4,000 מ"ק כל אחד ומיכל נוסף בנפח של כ- 1,000 מ"ק. כמו כן, האתר כולל מתקני פריקת דלק באמצעות מיכליות.

(4) **מים:** המחז"מ הקיים משתמש בקירור מים לצורך עיבוי. המים מוזנים ממאגר המים וממתקן הקולחין דוברת הנמצא מצפון מערב לאתר הייצור. המאגר ומתקן הקולחין יימכרו ליזם הזוכה כחלק ממכירת האתר.

1. איכות סביבה:

- (1) למתקנים הקיימים יש היתר פליטה משנת 2015.
- (2) במסגרת היתר הפליטה נקבע כי יחידות הייצור בסולר יוגבלו ל – 500 שעות עבודה בשנה כל אחת, ושעבודה בהיקף שעות גבוה יותר תיעשה באישור הממונה (ראש אגף איכות אוויר במשרד להגנת הסביבה).

הדרישה להקמת הספק נוסף באתר

- א. בחלקו הדרום מזרחי של האתר קיים שטח פנוי של כ- 21 דונם המיועד להספק נוסף. בעבר קודמה בשטח זה תכנית להקמת מחז"מ בהספק של כ- MW 370 אשר לא הבשילה. לאתר נשמר מקום ברשת בהספק המאפשר הקמת מתקנים בהספק של עד MW 230.
- ב. שטח זה מתאים להקמת מתקני ייצור **גמישים** במחזור פתוח בהספק מצטבר של 180 - MW 230. לכן הרשות תאפשר הקמה של מתקנים גמישים במחזור פתוח תוך קביעת תשלומי זמינות לתחנה. תשלומי הזמינות כמו גם המקום השמור ליחידות החדשות ברשת יישמר עד לתאריך שייקבע בהחלטת רשות.
- ג. במידה ולא יוקמו יחידות ייצור עד התאריך שייקבע היזם יתחרה על הקמת יחידות ייצור בהסדרות שיהיו רלוונטיות באותה עת.
- ד. נכון להיום לא קיימת תוכנית מאושרת להקמת ההספק הנוסף. בהתאם להחלטת הממשלה, יוטל על חברת החשמל לקדם באופן מיידי את התוכנית להקמת ההספק הנוסף באתר. במידת האפשר, התוכנית תכלול סעיפי גמישות אשר יאפשרו לזוכה להחליט על ההרכב והטכנולוגיה של מתקני הייצור שיוקמו באתר, בכפוף בעמידה בדרישות שתקבע הרשות. הזוכה ישלים את תהליך התכנון.